

Suomi, Venäjä ja Viro

”Kiertotie” linkittää yhteiset muistot

A rkkitehti *Simon Brunel* istahta vastapäällä Mikael Agricola -seurassa pöyryssä asiantuntijana toimivaa, Agricolan juhla vuoden 2007 pääsihteerä, VTM *Ossi Tuusvuori* ja kaivaa esille repusta nauruhen sekä kameran.

Nuori ranskalainen kertoo tehneensä yhdessä ystävänsä ja kollegansa *Nicolas Panetterin* kanssa viime kesänä kolme viikkoa kestäneen tutkimusmatkan Turusta Pietariin kautta Tallinnaan yhdistäen vuoden 2011 Euroopan kulttuuripääkaupunkina toimivat Tallinnan ja Turun.

– Toimitimme kaksikolme jo ennen matkaa runsaasti materiaalia liittyen Kuolemajärven sekä Mikael Agricolan Turun kansainvälisten asioiden päällikön, Varsinais-Suomen Kansalaisseurojen piirin puheenjohtajan, sekä Kuolemajärvi-säätiön hallituksen jäsenen Mika Akkasen pyynnöstä, jolle oli välittynyt tieto, että Brunel ja Panetterit ovat erityisen kiinnostuneita karjalaisuudesta, selvittää Ossi Tuusvuori tapamisen tarkoituksella.

Suomi, Viro ja Venäjä. Turku, Tallinna ja Pietari. Kolme maata, kolme kaupunkia, kolme naapurusta ja lukemattomat määrät ihmisiä muistoneen ja tulevaisuuden toivoneen ovat, sekä puhutelleet kavereiksi, että herättäneet heissä uudenlaisia uteliaisuutta maita yhdistäviä yhteisiä muistoja ja historiaa kohtaan.

– Kiertotie oli The Detour on yksi kolmesta kansainvälisen hankkeen, Triameri-trilogian, kokonaisuudesta. Hankkeiden tarkoitus on katsoa uusia näkökulmia ja ulkopuolisten silmien elämästä lähtien rakennolla. Meidän olisikin nyt tarkeitä saada simula, Ossi, tietoa

Agricolasta. Miksi hän kuoli Kyrönmiemessä, vaikka hän oli ja työskenteli Turussa. Ja miksi hänet haudattiin Viipurin, aloittaa Brunel.

Nauhuri napsahtaa päälle ja kaikki se olenainen, mitä tutkijat ovat tähän mennessä saaneet selville Mikael Agricolasta ja tämän elämäntilanteista, tallettu ääniteeksi, jonka Kiertotie -hankkeen tekijät liittivät myöhemmin avoimeen tietokantaan internetiin.

– Käytämme äänitallennetta myös teemaa käsittelevän dokumenttielokuvamme pohjana. Elokuva on määrällä olla valmis ensi vuonna, lisää Brunel.

Polkan tahdissa Terjoille

Keskusteltuaan *Mikael Agricolan* Simon Brunel ja Ossi Tuusvuori siirtyvät Vuoksen 1938 painetun Kannaksen

Karjala-kartan äärelle voidakseen tutkia lähemmin kaksikolme Brunelin ja Panetterin taita matkaa, jonka aikana he pysähtyivät noin 120 paikkakunnalla Suomessa, Venäjällä ja Virossa.

– Pysähdyimme Turusta lähdettyämme yli kymmenellä paikkakunnalla ennen kuin saavuimme Imatralle, Lappeenrantaan ja Immolalle, josta matkasimme Suomen ja Venäjän rajan ylittyttämme Antreaan, Ihtalaan ja Viipurin. Viipurista jatkoimme Säkijärvelle, jossa olimme halunneet kuvata paikan, talon, jossa Säkijärven polkka on todennäköisesti saanut syntynsä ja äänitettiin ensimmäisen keran.

Olimeet olleet asiasta utkaaten yhteydessä Säkijärven, jossa yhteydenottoimme ei kuitenkaan valitettavasti vastattu, toteaa Brunel ja viittaa säkijärveläiseen pelimanni

Vaino Kähärään, joka tietävästi yhdisti kotiseudultaan kuulemaansa kolme eri polkkaa yhdeksi kokonaisuudeksi.

Säkijärveltä kaksikolme matkaa Viipurin kautta Suomalaisen rantatietä Johanneksen ja Koiviston kautta Terjoille, jossa he kulivat kameran kanssa Stalinin vuonna 1939 nimittämien Terjojen hallituksen pää- ja ulkoministeri Otto Wille Kuusisen jalaajilla ja haastattelivat aiheesta muun muassa Terjojen historian pe. rehtyneen Aleksander Bravon.

– Bravolla on kotisivut, joiden sisällä kiinnostaa varmasti kaikkia suomalaisia. Linkki niille on http://terijoki.spb.ru/g2/main.php?g2_itemid=14, toteaa Brunel.

Johanneksesta Brunel mainitsee suomalaisen Finnstro Oyn 1980-luvulla rakentaman Lokki-hotellin ja Koiviston osalta itsekoetuttua arki-

tehti Josef Stenbeckin suunnitteleman kirkon, joka muistuttaa suuresti sodassa tuhoutunutta Kuolemajärven kirkkoa.

Rauniosta muistomerkiksi

Viipurista Suomen pääkonsulaatin Suomi-päivien uudet liiketoimintamahdollisuudet juhlaseminaarissa edellisenä päivänä korjautunut Ossi Tuusvuori puolestaan vii sormensa karttakuvalla Viipurin päälle ja kertoo Brunelille, kuinka Mikael Agricola -seura yhdessä monien muiden toimijoiden kanssa on kylmistänyt vuonna 2007 Viipurin vanha tuomiokirkko -hankkeen, jonka tarkoituksena tutkia arkeologian ja rakennustutkimuksen keinoin Viipurin kaupungin keskijalalla muurattua kirkonrakennusta, josta saavuttava uutta tutkimustietoa rakennuksen asettamiseksi Pohjois-Euroopan kirkkorakennusten kokonaisuuteen.

– Päämääränä on muodostaa rauniosta restauroinnin, konservoinnin ja korjauksen keinoin muistomerkki, joka paitsi keskiajan myös myöhemmän ajan elämää ja kulttuuria valaisevana kohteena keräisi luokseen ihmiset niin Venäjällä kuin Suomessa, sekä muualla maailmalla, luoden yhteistä ymmärrystä sorian tuhoavasta merkityksestä ja kertomaan väkivallesta ratkaisujen turhuudesta.

– Agricolahan, jonka hautapaikkana Viipurin vanhaa tuomiokirkkoa pidetään, oli rauhan mies. Siksi hänen henkilöhistoriansa herättää myönteistä kiinnostusta myös Venäjällä, toteaa Tuusvuori.

Arkkitehtien Brunel ja Panetterien viime kesänä kuvaamisiin ja äänitettiin tallente-



Matkan aikana otimme pelkästään valokuvia noin 4600 kappaletta, kertoi Brunel Karjalan kannaksen -kameran äärellä.

– Alkuperäinen suunnitelmamme sisältyi myös ajatuksen, että kiertämme näytännössä vielä työn alla olevan dokumenttielokuvan kaikilla niillä paikkakunnilla, kaikkina kolmessa maassa, joissa olimme yrittäen samalla ymmärtää

näiden kolmen maan historiaa ja nykytilaa. Tällä hetkellä se on täysin kiinni siitä, saammeko matkamme rahoituksen, päättää Brunel.